

Ἁγιοπνευματικὴ προσέγγις τοῦ Εὐχαριστιακοῦ Θαύματος

Περὶ τῆς τελειώσεως πὺ δίδει στήν ἐν Χριστῷ Ζωὴ τὸ Μέγα Μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Κοινωνίας*

τοῦ Ἱεροῦ Νικολάου Καβάσιλα τοῦ Θεσσαλονικέως (18^α αἰ.)

ΜΕΤΑ τὸ μύρο προχωροῦμε πρὸς τὴν ἁγία Τράπεζα, σ' αὐτὸ τὸ τελείωμα τῆς ζωῆς, ὅπου, ὅταν φθάσωμε, δὲν θὰ χρειάζεται πλέον τίποτε ἄλλο γιὰ τὴν ἐπιζητουμένη εὐδαιμονία. Ἀπὸ ἐκεῖ πραγματικὰ δὲν θὰ παραλαμβάνωμε πλέον θάνατο καὶ τάφο, καὶ μέθεξι καλυτέρας ζωῆς, ἀλλὰ τὸν ἴδιο τὸν Ἀναστάντα, οὔτε τὰ δῶρα τοῦ Πνεύματος, ὅσα ἐπιτρέπεται νὰ λάβωμε, ἀλλὰ τὸν ἴδιο τὸν Εὐεργέτη, τὸν ἴδιο τὸ Ναό, στὸν ὁποῖο στηρίζεται ὅλος ὁ κύκλος τῶν χαρίτων.

Βέβαια, Αὐτὸς ὑπάρχει στὸ κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ Μυστήρια, Αὐτὸν χριόμαστε καὶ λουόμαστε, καὶ Αὐτὸς εἶναι τὸ δεῖπνο μας, συνυπάρχει δὲ ἐπίσης στοὺς μμουμένους, ὄχι κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο σὲ ὅλα, ἀλλὰ διαφορητικὰ· βαπτίζοντας, ἀπαλλάσσει τὸν πηλὸ ἀπὸ τὴν κακία καὶ ἐναποθέτει τὴν μορφὴ Του, χρίοντας τὸν καθιστᾷ ἐνεργὸ στὶς ἐνέργειες τοῦ Πνεύματος, τῶν ὁποίων ἔγινε ὁ ἴδιος θησαυροφυλάκιον ἐξ αἰτίας τῆς Ἑνσαρκώσεως. Ὅταν δὲ φέρῃ τὸν μμουμένο στήν Τράπεζα καὶ τοῦ δώσῃ νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸ Σῶμα Του, τὸν ἀλλάσσει ὀλόκληρο καὶ τὸν μεταθέτει στὸ ἰδικό Του ἦθος, καὶ ὁ πηλὸς δὲν εἶναι πλέον πηλός, ἀφοῦ δέχεται τὴ βασιλικὴ μορφὴ, ἀλλ' εἶναι ἤδη σῶμα τοῦ Βασιλέως...

Ὅμως, δὲν εἶναι δυνατό, ὄχι, νὰ εἶναι τελείως ἐνεργὸ τὸ Μυστήριον καὶ οἱ μμημένοι νὰ μετέχουν ὁποιασδήποτε φαυλότητος. Γιατί; Διότι τὸ νὰ εἶναι ἐνεργὸ τὸ Μυστήριον σημαίνει τοῦτο, τὸ νὰ μὴ λείπῃ κανένα προσὸν ἀπὸ τοὺς μμουμένους. Διότι ἡ ἐπαγγελία γιὰ τὴν ἱερὰ Τράπεζα ἐνοικίζει στὸ Χριστὸ μὲν ἐμᾶς, σ' ἐμᾶς δὲ τὸν Χριστό. Διότι, λέγει, «ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ γὼ ἐν αὐτῷ» (Ἰωάν. στ' 57). Ὅταν μέσα μας μένῃ ὁ Χριστός, τί ἄλλο μᾶς χρειάζεται, ἢ ποῖο ἀγαθὸ μᾶς διαφεύγει; Ὅταν μένωμε μέσα στὸ Χριστό, τί ἄλλο θὰ ἐπιθυμήσωμε;

Καὶ ἐνοικοῦ ἔχομε καὶ κατοικία, ὥστε νὰ εἴμαστε μακάριοι γιὰ τὴν κατοικία καὶ μακάριοι διότι ἐμεῖς ἐγίναμε κατοικία τέτοιου ἐνοίκου. Διότι ποῖο ἀγαθὸ δὲν κατέχουν αὐτοὶ πὺ ἔχουν τέτοια πνευματικὴ διάθεσι; Τί κοινὸ μεταξὺ

τῆς φαυλότητος καὶ ἐκείνων ποὺ ἔφθασαν σὲ τέτοιο σημεῖο λαμπρότητος; Τί πονηρὸ θὰ ἠμποροῦσε νὰ σταθῆ ἔμπρὸς σὲ τόσο σωρὸ ἀγαθῶν; Ποιὸ πονηρὸ ποὺ εἶναι παρὸν θὰ ἠμποροῦσε νὰ μείνη καὶ ποιὸ πονηρὸ ποὺ εἶναι ἀπὸν θὰ κατώρθωνε νὰ πλησιάσῃ, ὅταν ὁ Χριστὸς εἶναι μαζί μας τόσο πλήρως καὶ διαπερᾶ ὅλη μας τὴν ὑπαρξὶ καὶ κατέχη ὅλο τὸ ἑσωτερικὸ μας καὶ εὐρίσκεται γύρω μας;

Τὰ βέλη ποὺ ἔρχονται ἀπ' ἔξω τὰ ἐμποδίζει νὰ μᾶς ἐγγίσουν, καθὼς προβάλλεται γύρω ἀπὸ παντοῦ, διότι εἶναι κατοικία· κάθε δὲ φαῦλο ποὺ τυχὸν ὑπάρχει μέσα, τὸ ἀπομακρύνει ὠθώντας το· διότι εἶναι ἔνοικος ποὺ γεμίζει ὅλη τὴν κατοικία Του.

Πραγματικά, δὲν μετέχομε κάτι ἀπὸ τὰ ἰδικά Του, ἀλλ' Αὐτὸν τὸν ἴδιο, δὲν δεχόμαστε στὶς ψυχὰς κάποια ἀκτῖνα καὶ κάποιο φῶς, ἀλλὰ τὸν ἴδιο τὸν ἡλιακὸ δίσκο, ὥστε συγχρόνως νὰ κατοικήσωμε σ' Αὐτὸν καὶ ἔνοικο νὰ Τὸν δεχθοῦμε, νὰ Τὸν ἐνδυθοῦμε καὶ νὰ Τὸν ἐνδύσωμε, νὰ ἐνωθοῦμε καὶ νὰ γίνωμε ἓνα πνεῦμα.

Διότι ἀμέσως ψυχὴ καὶ σῶμα καὶ ὅλες οἱ δυνάμεις γίνονται πνευματικά, ἐφ' ὅσον ἀνακράται ψυχὴ μὲ ψυχὴ, σῶμα μὲ σῶμα, αἷμα μὲ αἷμα. Καὶ ποιὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ; Τὰ καλύτερα ἀποδεικνύονται ἀνώτερα τῶν χειροτέρων καὶ τὰ θεῖα ἐπικρατοῦν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ὅπως λέγει ὁ Παῦλος περὶ τῆς ἀναστάσεως, τὸ θνητὸν καταπίνεται ὑπὸ τῆς ζωῆς (πρβλ. Β' Κορ. ε' 4), καὶ τὸ ἐπόμενο, «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. β' 20).

Πόσο μεγαλειώδη μυστήρια! Τί ὑπέροχο εἶναι νὰ ἀναμίξωμε τὸ νοῦ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸν ἰδικὸ μας νοῦ καὶ νὰ ἐνωθῆ ἡ θέλησις Ἐκείνου μὲ τὴν ἰδική μας θέλησι καὶ τὸ Σῶμα Του μὲ τὸ σῶμα μας καὶ τὸ Αἷμα Του μὲ τὸ αἷμα μας! Τί θὰ εἶναι ὁ νοῦς μας ὅταν θὰ ὑπερισχύσῃ ὁ θεῖος νοῦς καὶ τί θὰ εἶναι ἡ θέλησις ὅταν ὑπερτερῆσῃ ἡ μακαρία θέλησις καὶ τί θὰ εἶναι ὁ χοῦς ὅταν ὑπερνικήσῃ ἐκεῖνο τὸ Πῦρ!

Καὶ ὅτι ἀληθινὰ ἔτσι συμβαίνει, δεικνύει ὁ Παῦλος λέγοντας ὅτι ὁ ἴδιος δὲν ἔχει οὔτε νοῦ ἰδικό του οὔτε θέλησι οὔτε ζωὴ, ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τοῦ εἶναι ὁ Χριστός. Διότι λέγει, «νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν» (Β' Κορ. β' 16), καὶ «δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ» (Β' Κορ. ιγ' 3), καὶ «δοκῶ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν» (Α' Κορ. ζ' 40), καὶ «φιλῶ ὑμᾶς ἐν σπλάγγνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Φιλιπ. α' 8)· ἐπομένως εἶναι φανερὸ ὅτι εἶχε τὴν ἴδια μὲ Ἐκεῖνον θέλησι. Καὶ συνοψίζοντας ὅλα αὐτὰ λέγει, «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. β' 20).

Τόσο τέλειο εἶναι τὸ Μυστήριον αὐτό, ὑπεροχώτερο ἀπὸ κάθε Μυστήριον, καὶ τόσο πολὺ ὀδηγεῖ στὴν ἴδια τὴν κορυφὴ τῶν ἀγαθῶν, ἐπειδὴ ἐδῶ εἶναι

καὶ κάθε ἀνθρώπινου ζήλου τὸ ἀπώτερο τέλος. Διότι σ' αὐτὸ τὸ Μυστήριον ἐπιτυγχάνομε τὸν ἴδιον Θεὸν καὶ ὁ Θεὸς ἐνώνεται με' ἐμᾶς στὴν τελειότερη ἔνωσι· ποιά συνάφεια θὰ ἠμποροῦσε νὰ εἶναι πληρέστερη ἀπὸ τὸ νὰ γίνωμε ἓνα πνεῦμα με' τὸ Θεό;...

Εἶναι φανερό, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἐγγύεται σ' ἐμᾶς καὶ ἀναμιγνύει τὸν ἑαυτὸ Του μ' ἐμᾶς, ἀπὸ τὸ ἄλλο μᾶς ἀλλάσσει καὶ μᾶς μεταβάλλει πρὸς τὸν ἑαυτὸ Του, σὰν μικρὴ ρανίδα ὕδατος ποὺ ἐγγύεται σὲ ἄπειρο πέλαγος μύρου. Τόσο πολλὰ κατωρθώνει αὐτὸ τὸ μύρο σὲ ὅσα πίπτουν μέσα του, ὥστε δὲν μᾶς ἀποδεικνύει ἀπλῶς εὐώδεις καὶ μόνο μυρωδάτους, ἀλλὰ εὐωδία κατὰ τὴν ἴδια τὴν ιδιότητα τοῦ μύρου ποὺ ἐκενώθηκε γιὰ χάρι μας· διότι, λέγει, «Χριστοῦ εὐωδία ἐσμέν» (Β' Κορ. β' 15).

Τέτοια δύναμις καὶ χάρις ἔχει τὸ δεῖπνον γιὰ τοὺς ἁγιασμένους, ἐὰν βέβαια προσέλθουν καθαροὶ ἀπὸ κάθε κακία καὶ δὲν εἰσαγάγουν ἔπειτα κανένα ἄλλο πονηρό· ἔχοντας τέτοια διάθεσι καὶ προετοιμασία, τίποτε δὲν θὰ ἐμποδίσει τὸν Χριστὸν νὰ ἐνωθῆ με' μᾶς τόσο πλήρως· «τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστί» (Ἐφεσ. ε' 32), εἶπε ὁ Παῦλος, ἐξαίροντας τὴν ἔνωσι αὐτή, διότι αὐτὸ εἶναι ὁ πολυύμνητος γάμος, κατὰ τὸν ὁποῖο ὁ πανάγιος Νυμφίος παραλαμβάνει τὴν Ἐκκλησίαν ὡς παρθένο νύμφη...

Τοῦτο τὸ Μυστήριον εἶναι μὲν φῶς γιὰ τοὺς ἤδη καθαρισμένους, καθάρισον δὲ γιὰ τοὺς ἀκόμη καθαιρομένους, προπονητὴς δὲ γιὰ τοὺς ἀγωνιζομένους κατὰ τοῦ πονηροῦ καὶ τῶν παθῶν...

(*) Περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 339/Ἰούλιος-Αὐγουστος 2007, σελ. 60-61. Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς, Λόγος Τέταρτος*, §§ 1, 4, 5, 13, 14, 15, σελ. 411, 415, 417, 431, 433, σὸ ἔργο *Φιλοκαλία τῶν Νηπτικῶν καὶ Ἀσκητικῶν*, τ. 22, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», Θεσσαλονίκη 1979 (Μετάφρασις ὑπὸ Καθηγητοῦ Παναγιώτου Χρήστου).